

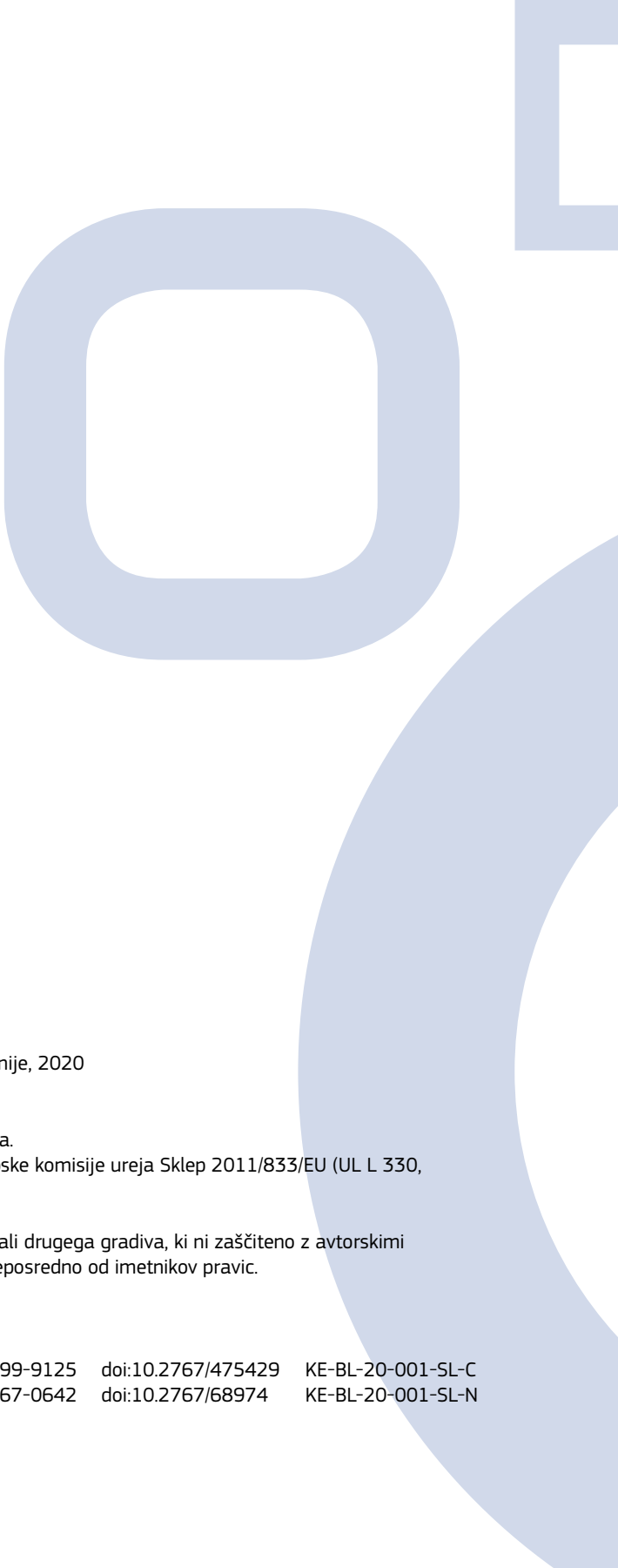
Evropska
komisija

NAGRADA ZA DOSTOPNO mesto za leto **2020**

Primeri dobre prakse za večjo
dostopnost v mestih EU

#EUACCESSCITY

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2020

© Evropska unija, 2020

Ponovna uporaba je dovoljena z navedbo vira.

Politiko ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije ureja Sklep 2011/833/EU (UL L 330, 14.12.2011, str. 39).

Za vsako uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, ki ni zaščiten z avtorskimi pravicami EU, je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov pravic.

Naslovnica: © Shutterstock, 2019

Print	ISBN 978-92-76-17393-9	ISSN 2599-9125	doi:10.2767/475429	KE-BL-20-001-SL-C
PDF	ISBN 978-92-76-17363-2	ISSN 2467-0642	doi:10.2767/68974	KE-BL-20-001-SL-N

Vsebina

Predgovor	p4
Nagrada za dostopno mesto za leto 2020 – lahko berljiva različica	p5
Uvod	p12
Varšava, Poljska – zmagovalno mesto	p13
Castelló de la Plana, Španija – druga nagrada	p16
Skellefteå, Švedska – tretja nagrada	p19
Évreux, Francija – posebna omemba za prizadevanja na področju skritih motenj	p22
Tartu, Estonija – posebna omemba za terenski pristop k dostopnosti	p25
Hanija, Grčija – posebna omemba za uporabo tehnologije pri zagotavljanju dostopnih parkirišč	p28
Deset let nagrade za dostopno mesto	p31
Sodelovanje v natečaju za nagrado za dostopno mesto za leto 2021	p44

Predgovor

© Evropska komisija

 Helena Dalli, evropska komisarka za enakost

Z velikim veseljem sem napisala predgovor k tej brošuri, ki ne izkazuje priznanja samo prejemnikom desete nagrade za dostopno mesto, ampak je v njej predstavljenih tudi devet prejšnjih nagrajencev na tem prestižnem in uspešnem natečaju.

Tako kot moji predhodniki si tudi jaz prizadevam, da je dostopnost med najpomembnejšimi nalogami Komisije in vseh držav članic. Vsi si moramo še naprej prizadevati za cilj, da bi zgradili Evropo brez kakršnih koli ovir za invalide in starejše.

Že vsa leta spremljam program nagrade za dostopno mesto ter se seznanjam z izjemnimi dosežki in zavezami na področju dostopnosti v mestih po vsej Evropi.

Letošnja zmagovalna mesta in mesta s posebno omembo so vir navdiha in zgled za druga mesta, ki še ne rešujejo izzivov, povezanih z dostopnostjo, s katerimi se srečujemo vsi.

Prvouvrščena Varšava je v kratkem času dosegla izjemen napredek in daje zgled, kaj je mogoče narediti, če združimo politično zavezanost ter vključevanje invalidov in starejših.

Nagrado so prejela mesta, ki segajo od Poljske, Švedske in Estonije do Španije, Francije in Grčije, torej je gibanje za dostopnost resnično razširjeno po vsej Evropi, dostopnost pa je uveljavljena točka na dnevnem redu.

Veliko uspeha želim vsem mestom, ki se bodo za nagrado potegovala v prihodnje.

Nagrada za dostopno mesto za leto 2020

© Easy-to-read.eu

Lahko berljiva različica

Kdo smo?

Smo Evropska komisija
in Evropski invalidski forum.

Evropska komisija predlaga zakone
za izgradnjo boljše Evrope.

Evropski invalidski forum si prizadeva
za varstvo pravic invalidov v Evropi.

Pogosto sodelujemo, da bi izboljšali
razmere za invalide v Evropi.
Vsako leto na primer sodelujemo pri
izvedbi **nagrade za dostopno mesto**.

Kaj je nagrada za dostopno mesto?

Nagrada za dostopno mesto (ang. Access City Award) je nagrada, ki jo vsako leto podelimo mestom, ki si močno prizadevajo za dostopnost.

© Pixabay

Mesto je dostopno, kadar lahko v njem živijo vsi ljudje
ter neovirano uporabljajo vse stvari in storitve.

Mesto je denimo dostopno,
kadar lahko vsi ljudje zlahka:

- uporabljajo avtobus ali podzemno železnico za prevoz v službo,
- kupijo vozovnico na avtomatu za vozovnice,
- se gibljejo po ulicah ali vstopajo v javne stavbe,
kot so bolnišnice in mestne hiše, ter
- dobijo razumljive informacije.

To je pomembno za vse ljudi,
zlasti za invalide in starejše.
Njim stvari pogosto niso dostopne.
To pomeni, da se ne morejo
vključevati v družbo
tako kot ostali.

Izključeni so.

Če na primer avtobusi nimajo klančin,
jih osebe v invalidskih vozičkih ne morejo
uporabljati za prevoz v službo.

Če informacije niso lahko berljive,
jih osebe z intelektualno oviro in drugi
morda ne bodo mogli prebrati in razumeti.

Nagrada za dostopno mesto je torej priložnost,
da mesta v Evropi predstavijo, kako si prizadevajo,
da bi bila dostopna vsem ljudem.

Nagrada za dostopno mesto za leto 2020 je posebna,
saj obeležuje deseto obletnico.

© 123RF

© Easy-to-read.eu

To pomeni, da se je nagrada za dostopno mesto začela podeljevati pred desetimi leti in se podeljuje še danes.

Prav je, da se nagrada za dostopno mesto podeljuje vsako leto, da se vedno znova opomni mesta, kako pomembno je, da so dostopna vsem ljudem.

Katero mesto je zmagalo na natečaju za nagrado za dostopno mesto za leto 2020?

Zmagovalno mesto na natečaju za nagrado za dostopno mesto za leto 2020 je Varšava.

Varšava je mesto na Poljskem.

Prejela je prvo nagrado za dostopno mesto, saj si močno prizadeva, da bi bile stvari dostopne tako invalidom kot vsem drugim ljudem.

Varšava je dobro opravila svoje delo pri omogočanju, da so ljudem dostopne številne stvari in storitve, na primer:

- ceste, javni prostori in stavbe,
- prevoz, kot so podzemna železnica, avtobusi in vlaki,
- javna spletna mesta in informacije, na primer spletišče mestne hiše v Varšavi.

© Pixabay

Za opravljanje tega kakovostnega dela se mestna uprava Varšave pogosto sestaja s skupinami in odbori invalidov ter prisluhne njihovemu mnenju.

Varšava je v sklopu prve nagrade za dostopno mesto za leto 2020 prejela znesek v višini 150 000 EUR.

Dve drugi mesti sta se na natečaju uvrstili na drugo in tretje mesto:

- špansko mesto **Castelló de la Plana** je osvojilo drugo mesto in 120 000 EUR,
- tretjeuvrščeno švedsko mesto **Skellefteå** je dobilo 80 000 EUR.

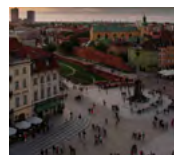
Naslednja nagrada za dostopno mesto bo podeljena za leto 2021.

Katera mesta se lahko potegujejo za nagrado?

V natečaju za nagrado za dostopno mesto ne morejo sodelovati vsa mesta.

Za nagrado za dostopno mesto se lahko potegujejo mesta:

- iz držav članic Evropske unije.
Evropska unija je skupina več držav v Evropi, ki so se združile, da bi izboljšale življenje ljudi;
- z več kot 50 000 prebivalci.
Če ima država manj kot dve mesti s tolikšnim številom prebivalcev, se lahko združita dve manjši mesti ali več manjših mest. V natečaju za nagrado za dostopno mesto lahko prav tako sodelujejo, če imajo skupaj več kot 50 000 prebivalcev.

© Pixabay

Mesto, ki osvoji nagrado za dostopno mesto, se zanjo naslednje leto ne more potegovati.

Kako lahko mesta sodelujejo?

Mesta, ki želijo sodelovati v naslednjem natečaju za nagrado za dostopno mesto, se lahko po začetku prijavnega obdobja prijavijo na spletu.

Osebe, ki upravljajo mesta in sprejemajo pomembne odločitve v zvezi z njimi, morajo izpolniti spletni obrazec.

© Pixabay

V tem obrazcu morajo:

- opisati, zakaj si po njihovem mnenju mesto zasluži nagrado za dostopno mesto,
- navesti primere in predstaviti, kako si njihovo mesto prizadeva za zagotavljanje dostopnosti stvari vsem ljudem,
- opisati svoj načrt glede nadaljnjega prizadevanja v prihodnosti.

Več informacij je na voljo na našem spletišču:

www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Na tej povezavi bodo kmalu na voljo informacije o tem, kdaj se začne prijavno obdobje.

Po začetku prijavnega obdobja

lahko mesta izpolnijo obrazec

in se potegujejo za naslednjo nagrado za dostopno mesto.

Za več informacij spremljajte naše spletišče.

© Pixabay

Kako izberemo zmagovalno mesto?

Ko se mesta prijavijo na natečaj za nagrado za dostopno mesto, določene skupine ljudi pregledajo prijave in izberejo zmagovalca.

© Pixabay

V vsaki državi deluje skupina ljudi, ki pregleda prijave mest te države in izbere največ tri mesta, ki so najboljše primeri dostopnega mesta v tej državi.

Nato druga skupina ljudi iz Evrope pregleda prijave vseh teh mest in izbere tisto, ki je najboljši primer dostopnega mesta izmed vseh. To mesto dobi prvo nagrado za dostopno mesto za zadevno leto.

Invalidi in starejši so del teh skupin. Preverjajo, kako si mesta prizadevajo, da bi bile stvari dostopne prebivalcem.

Preverijo na primer, ali mesta zagotavljajo dostop do:

- stavb in ulic,
- avtobusov in podzemne železnice,
- avtomatov za vozovnice in bankomatov,
- spletišč in druge tehnologije, ki jo ljudje uporabljajo za komuniciranje,
- informacij, ki so preprosto berljive in razumljive za vse.

© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Pixabay

© Easy-to-read.eu

Tako ugotovijo, katero mesto se je bolje odrezalo pri omogočanju dostopa vsem ljudem do teh stvari. To mesto osvoji prvo nagrado za dostopno mesto.

© Pixabay

Kdaj bomo razglasili zmagovalno mesto?

Prejemnike nagrade za dostopno mesto za leto 2021 bo Komisija razglasila decembra 2020.

Več informacij

Če želite izvedeti več,
nam lahko pošljete elektronsko sporočilo na e-poštni naslov:
secretariat@accesscityaward.eu

Za več informacij lahko tudi obiščete naše spletišče:
www.ec.europa.eu/social/accesscityaward

Uvod

V državah članicah Evropske unije (EU) je približno 120 milijonov invalidov, pri čemer bo ta številka s staranjem prebivalstva še naraščala. Obravnavanje potreb invalidov je ena izmed ključnih prednostnih nalog Evrope in bo to tudi v prihodnje.

EU spodbuja enake možnosti in dostopnost za invalide. Temeljni del njene strategije so prizadevanja za Evropo brez ovir.

Nagrada za dostopno mesto se je začela podeljevati leta 2010 za krepitev ozaveščenosti o izzivih, s katerimi se srečujejo invalidi, in spodbujanje pobud na področju dostopnosti v evropskih mestih z več kot 50 000 prebivalci.

Cilj tega letnega dogodka je invalidom po vsej EU zagotoviti enak dostop do mestnega življenja. Nagrado prejmejo mesta, ki so občutno izboljšala dostop do temeljnih vidikov mestnega življenja in ki imajo oblikovane konkretne načrte za nadaljnje izboljšave.

Nagrajena so tudi mesta za posebne pobude na področju dostopnosti. Vsako leto se lahko izberejo druge kategorije. Z nagrado za dostopno mesto za leto 2019 smo na primer obeležili

evropsko leto kulturne dediščine (2018). Leta 2020 so bile podeljene posebne omembe za prizadevanja, pri katerih se upoštevajo potrebe oseb s skritimi motnjami, za terenske projekte, ki rešujejo izzive v zvezi z dostopnostjo, in za uporabo informacijske tehnologije (IT) pri zagotavljanju parkirnih mest za invalide.

Letošnje leto je za to nagrado posebno, saj se praznuje njena deseta obletnica. V tej brošuri niso predstavljeni samo letošnji prejemniki nagrade, ampak so ob desetletnici nagrade za dostopno mesto v dodatnem razdelku povzeti tudi dosežki vsakega izmed desetih prejšnjih zmagovalnih mest. Ker si ta mesta še naprej prizadevajo za še večjo dostopnost, je opisan tudi napredek, ki so ga dosegla od osvojitve nagrade.

Varšava

Poljska

© Shutterstock

Varšava je prestolnica Poljske in ima več kot dva milijona prebivalcev. Mesto, ki leži na obeh bregovih reke Visle, je bilo med drugo svetovno vojno skoraj povsem uničeno. Staro mestno jedro je bilo obnovljeno po prvotnem načrtu, v sodobnem delu mesta pa so ceste in ulice širše.

Varšava si že več kot deset let neutrudno prizadeva, da bi izboljšala raven dostopnosti v mestu.

„Načela univerzalnega oblikovanja so pomemben del strategije mesta“

Učinkovit in uspešen desetletni akcijski načrt

Varšavski akcijski načrt za invalide za obdobje 2010–2020 je usmerjen v informacije, izobraževanje, delovna mesta, družbo in infrastrukturo. Izvajanje načrta se stalno spremlja

in ocenjuje glede na določene kazalnike. Pregled leta 2015 in ponovno leta 2019 je pokazal pozitivne rezultate.

Infrastrukturni program nadzira predstavnik za dostopnost ob podpori skupine koordinatorjev in svetovalnega organa, sestavljenega iz predstavnikov invalidov. Dostopnost za vse je vključena v dejavnosti mesta in bo prednostna naloga tudi v prihodnje.

Opredeljena so bila štiri področja strokovnega znanja: grajeno okolje in javni prostori, internet, spletišča in mobilne aplikacije, dokumenti in javni dogodki.

Leta 2017 je bil v podporo predstavniku ustanovljen tudi oddelek za dostopnost. V tem oddelku so med drugim arhitekt (ki je tudi svetovalec za dostop), cestni inženir in strokovnjak za javne prireditve. Razvija se tudi strokovno znanje na področju digitalnega razvoja.

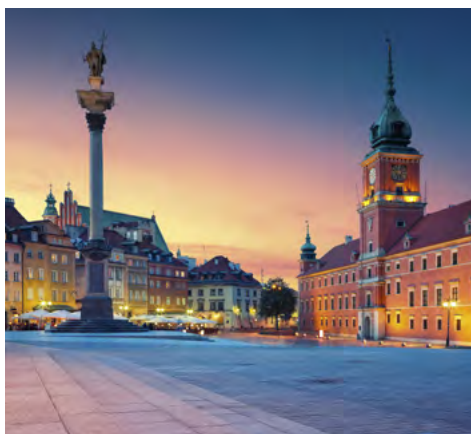
Naložbe v odpravljanje ovir

Naložbe v odpravljanje arhitekturnih in drugih ovir so bile precejšnje. Od leta 2017 morajo biti vse ceste, javni prostori ter nove ali

prenovljene stavbe skladni s standardi mesta glede dostopnosti. Dostopnih je tudi veliko kulturnih objektov in priporoča se izvedba pregleda dostopnosti za vse projekte.

V mestu je bilo izvedenih precej sprememb za izboljšanje dostopnosti. Spremembe zajemajo popravila pločnikov, namestitve dvignjenih prehodov za pešce, posodobitev avtobusnih postajališč ter nove svetlobne in zvočne signale na prehodih. Mesto je tudi posodobilo javni prevoz z novimi dostopnimi cestnimi in tirnimi vozili.

© Shutterstock

Dostopen javni prostor

© Shutterstock

Novi dostopen javni prevoz

„Dostopnost mi omogoča neodvisnost, kar je ena mojih najpomembnejših vrednot.“

Kamila Wróblewska, središče mesta Varšave za komuniciranje z javnostjo

Izvajajo se tudi programi podpore za osebe z duševnimi motnjami in intelektualnimi ovirami ter za osebe s telesnimi ali senzornimi okvarami.

Za otroke se organizirajo izobraževalne delavnice, da bi se okrepila njihova ozaveščenost o pravicah invalidov. Od leta 2016 se je teh delavnic udeležilo približno 1 300 otrok.

Pripravlja se tudi dostopno spletišče mesta, ki bo 90 ločenih spletnih mest združilo v eno spletišče, da bo iskanje želenih informacij lažje za vse.

Merjenje ravni zadovoljstva invalidov

Po ocenah Varšave je invalidnih približno 12 % prebivalcev mesta, pri čemer v vsakem petem gospodinjstvu v mestu živi vsaj en invalid. Skoraj polovica anketirancev v raziskavi o obsegu in strukturi invalidnosti v prestolnici je potrdila, da je Varšava invalidom prijazno mesto. Med glavnimi dejavniki, ki so jih omenili, so bili dostopna javna infrastruktura, sistematične storitve za podporo, boljša kakovost storitev, dostop do institucij in dostopen javni prevoz.

„Želim si, da bi bila vsa obvestila na železniških postajah na voljo v vizualni in zvočni obliki. Enako velja za vse alarmne sisteme. Čeprav imam slušni aparat, ne morem slišati vsega. Moji prijatelji, ki so popolnoma gluhi, se želijo počutiti varne v vseh okoliščinah in v vseh javnih prostorih, zato bi morale biti objave tako vizualne kot zvočne.“

Paulina Gul, fundacija za kulturo brez ovir (Fundacja Kultury bez Barier)

Univerzalno oblikovanje: cilj za prihodnost

V zvezi s prihodnjimi načrti so načela univerzalnega oblikovanja pomemben del nove varšavske strategije do leta 2030, pri čemer bodo imela dolgoročen vpliv na prostorski in družbeni razvoj v mestu.

Castelló de la Plana

Španija

© Shutterstock

**DRUGA
NAGRADA**

Castelló je sredozemsko mesto s 170 888 prebivalci. Univerza v mestu prispeva k živahnemu družbenemu in kulturnemu življenju. Svetovna zdravstvena organizacija je zaradi vključevanja starejšega prebivalstva priznala Castelló kot starejšim prijazno mesto.

„Dostopnost v središču vseh lokalnih politik in strategij“

Načrt za dostopnost

V načrtu mesta Castelló za dostopnost iz leta 2016 je opredeljen strateški pristop k dostopnosti, podprt pa je z močno družbeno in politično zavezanostjo.

Načrt, ki ima na voljo proračun za kritje stroškov vseh ukrepov, opredeljenih v njem, zajema mestno okolje, javne objekte in stavbe, prevoz ter komunikacijo in informacije.

Prevoz in okolje za pešce

Načrt vključuje 25 poti brez ovir, ki povezujejo glavne javne objekte in stanovanjska območja. V okviru del, ki že potekajo, se gradi devet dostopnih stranišč na strateških točkah ob poti.

Vzpostavljena je enota za urbano mobilnost, ki opredeljuje in odpravlja majhne težave v zvezi z dostopnostjo v javnih prostorih in stavbah. Enota je od januarja 2018 izvedla več kot 100 izboljšav.

V mestu je dostopen ves javni prevoz. Izvedene so bile izboljšave, da lahko osebe s senzornimi okvarami in gibalno ovirane osebe varno prečkajo ulice. Izboljšave vključujejo dvignjene površine na prehodih in semaforso signalizacijo po prednostnem sistemu (ang. *traffic light priority system*).

Leta 2018 je bilo v okviru strategije za prenovu mesta Castelló „Transforma Castelló“ prilagojenih 17 avtobusnih postajališč (glej sliko), pet pa jih je bilo prilagojenih že leta 2017.

Mesto je kupilo tudi dve prilagojeni električni kolesi, da se lahko osebe z omejeno mobilnostjo lažje premikajo po mestu.

© Shutterstock

Dostopna avtobus in avtobusna postaja

„Ko nas vprašajo, kaj nam pomeni dostopnost, pomislimo na vizualne pripomočke, ki nam omogočajo, da se orientiramo in samostojno gibamo, da razumemo, kako lahko sodelujemo v tukajšnjih dejavnostih, in da se povezujemo z drugimi ljudmi. Skratka, dostopnost nam omogoča, da smo SPOSOBNI.“

Člani združenja mesta Castelló za osebe z Aspergerjevim sindromom (Asociacion Asperger Castello)

Posodobitev javnih objektov

Načrt zajema tudi izboljšanje dostopa do 118 javnih objektov. Prilagojenih je bilo že več šol in športnih središč. Mesto je prilagodilo dvorano mestnega sveta in 13 drugih občinskih objektov za osebe z okvarami sluha.

Mesto je vzpostavilo tudi namenski urad za invalide, da bi opredelilo področja, ki jim je treba nameniti posebno pozornost, in izboljšalo dostop do javnih storitev za invalide.

Urad za invalide je odgovoren tudi za usklajevanje vseh dejavnosti, povezanih z dostopnostjo, po vsem mestu.

Dostop do informacij

Ena od prednostnih nalog je tudi omogočanje dostopa do informacij. Spletišče mesta je bilo posodobljeno v skladu z mednarodnimi standardi glede dostopnosti in uvedene so bile vključujoče tehnologije za podporo, da bi se zagotovila podpora osebam s posebnimi potrebami.

Načrt za pametno mesto vključuje pobude za zmanjšanje vrzeli na področju informacijske tehnologije, s katero se trenutno srečujejo nekatere skupine invalidov.

V sklopu ene od sedanjih pobud je zagotavljanje video prenosa srečanj mestnega sveta v znakovnem jeziku.

Castelló daje dostopnosti prednost tudi v svojih politikah na področju zaposlovanja, otrok in mladine, dostopa do športa in prostočasnih dejavnosti ter sodelovanja javnosti.

„Dostopnost mi pomeni, da lahko grem povsod ter da pri tem nisem odvisen od koga drugega in me ni strah, da bi se izgubil. Mesto Castelló de la Plana je sprejelo številne ukrepe, ki nam omogočajo normalno življenje in ki upoštevajo naše raznolike potrebe.“

Conchi Hernandez, član ATEN3U (fundacije province Castellón za pridobljene poškodbe možganov)

Dostopno in vključujoče mesto

Mesto predvsem ne obravnava dostopnosti ločeno, temveč kot ključni del vseh lokalnih politik in strategij.

Ta celostni pristop je bil dodatno poudarjen leta 2019, ko je mesto začelo kampanjo za ozaveščanje o vprašanjih glede dostopnosti. Slogan kampanje je bil „Castelló – dostopno in vključujoče mesto“.

© Mesto Castelló

Dostopni objekti na plaži

Skellefteå

Švedska

© Shutterstock

**TRETJA
NAGRADA**

Skellefteå je obalno mesto na severu Švedske s 73 000 prebivalci. Je živahno in hitro rastoče mesto. Mesto želi v okviru svojega slogana „Odprimo pot idejam“ sprejeti ljudi z različnimi spretnostmi in iz različnih okolij.

Zaradi ostrih zim v mestu Skellefteå je zagotavljanje dostopnosti še posebej zahtevno, vendar je mesto s svojim navdušenjem nad inovacijami kos temu izzivu.

„Dostopnost je dobra za vse“

Reševanje izzivov v zvezi s kognitivnimi motnjami

Skellefteå usmerja posebno pozornost v podpiranje oseb s kognitivnimi motnjami. V sklopu ene od svojih pobud je mesto izvedlo delavnico, na kateri so različni udeleženci, med drugim predstavniki tehnoloških podjetij, sodelovali pri razvoju orodja za pametne telefone, ki bi podprlo samostojno življenje. Tako imenovani „digitalni

trener“ zagotavlja vizualno podporo za opravila, kot so pranje perila, čiščenje in upravljanje časa.

Politika za javne prostore

Mesto ima politiko za javne prostore, s katero zagotavlja dostopnost vseh objektov, na primer avtobusnih postajališč in prehodov za pešce. To vključuje uporabo talnega ogrevanja za reševanje težav, povezanih s snegom in ledom. Druga politika se osredotoča na dostopnost otroških igrišč.

„Skellefteå za vse“

Te pobude temeljijo na občinski strategiji Skellefteå för alla (Skellefteå za vse) za obdobje 2015–2025.

V skladu z načeli Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov je strategija vključena v vse politike mesta in se vsako leto pregleduje, da bi se ocenil predelek.

Občina uporablja kombinacijo sistematičnega spremljanja in rednega dialoga s prebivalci, da bi pridobila informacije, ki jih nato upošteva pri prihodnjih prednostnih nalogah.

Ima tudi svet za preprečevanje nedostopnosti, ki združuje tako politike kot predstavnike invalidov. Posebno osebje nadzoruje opravljanje vsakodnevnih nalog mesta v zvezi z dostopnostjo.

© Mesto Skellefteå

 Usmerjevalni zemljevid osrednjega parka mesta Skellefteå

„Dostopnost mi pomeni možnost, da s pomočjo sluha dobim vse informacije, ki so sicer na voljo v vizualni obliki, ter da se lahko orientiram na podlagi kontrastov in uporabe bele palice.“

Ethel Hedström, združenje slepih in slabovidnih

Dostopen šport

Mesto Skellefteå je znano po svojem navdušenju nad hokejem na ledu in zimskimi športi na splošno ter je usmerjeno v zagotavljanje, da bi bil šport dostopen in vključujoč.

Z uspešno vključitvijo invalidov v švedska zimska prvenstva leta 2018 se je okrepila ozaveščenost o koristih dostopnosti in vključevanja.

Dostop do dela

Skellefteå v sodelovanju z drugimi organi izvaja programe za pomoč osebam, ki ne morejo dostopati do trga dela. Pobude vključujejo poletno prakso, delovna mesta na občini s polnim delovnim časom za diplomante s posebnimi potrebami in rehabilitacijski program, ki ustvari delovna mesta za približno 700 ljudi letno.

Ozaveščanje

Mesto Skellefteå je odločeno okrepiti ozaveščenost o vprašanjih, povezanih z dostopnostjo. Zato je mesto zelo aktivno na kanalih z lokalnimi novicami in v družbenih medijih, kjer opozarja na vprašanja glede dostopnosti in se dejavno vključuje v dialog s prebivalci.

Občina tudi organizira dogodke in dejavnosti, na primer predavanja. Politiki in osebje občine so lahko preizkusili invalidske vozičke in optične naprave, ki simulirajo izgubo vida, da bi lahko bolje razumeli izkušnje invalidov.

© Mesto Skellefteå

Vodiči za dostopnost nudijo pomoč med švedskim zimskim prvenstvom

„Dostopnost po mojem mnenju ne pomeni samo omogočanja vsem otrokom, da hodijo v šolo, ampak da se med izobraževalnim procesom tudi dejansko učijo in razvijajo.“

Birgitta Grönlund, Attention (organizacija, ki zastopa ljudi z nevropsihiatričnimi motnjami)

Vključevanje invalidnosti

Vprašanja, povezana z invalidnostjo, se ne obravnavajo več kot izključno družbena vprašanja ali vprašanja socialnega varstva. Tak primer je Nöjesfabriken, gledališka skupina, ki zagotavlja podporno zaposlovanje za invalide in za katero je zdaj namesto oddelka občine za družbene dejavnosti zadolžen oddelek za kulturo, kjer se upravlja skupaj z drugimi kulturnimi dejavnostmi.

Mesto tudi ugotavlja, da so naprave, na primer zvočne in vizualne informacije na avtobusih, ki so ključne za osebe z okvaro sluha ali vida, koristne za vse potnike na avtobusu.

Predvsem pa želi Skellefteå izpostaviti, da dostopnost ni obrobno vprašanje, ki zanima omejeno število ljudi, ampak nekaj, kar je dobro za vse.

Évreux

Francija

© Shutterstock

POSEBNA OMEMBA

za prizadevanja
na področju
skritih motenj

Francosko mesto Évreux v Normandiji ima 51 560 prebivalcev ter se ponaša z bogato zgodovino in kulturno dediščino.

Mesto ocenjuje, da ljudem zagotavlja podporo in je do njih prijazno. Povsem je spremenilo svoje središče, podjetja, prevoz in kulturo, da bi jih prilagodilo invalidom. Letošnja posebna omemba dopolnjuje drugo nagrado, ki jo je mesto Évreux prejelo lani.

„Glej z odprtimi očmi – 80 % invalidnosti je nevidnih“

Vključujoča dostopnost

Prednostna naloga mesta Évreux je podpreti invalide v skladu s koncepti univerzalne dostopnosti in vključujoče družbe.

Stalno se izvaja program naložb v odpravljanje fizičnih ovir za dostopnost v celotnem okolju za pešce in grajenem okolju v mestu.

Poudarek je na pobudah, pri katerih se obravnavajo specifične potrebe invalidov, hkrati pa se zagotavlja, da koristijo celotnemu prebivalstvu.

Mesto Évreux ocenjuje, da je zaradi teh politik postalo udobnejše mesto za vse.

Dober primer tega vključujočega pristopa je prilagojena gugalnica, postavljena na novem otroškem igrišču.

Na njej se lahko gugaljo vsi in invalidnost ni stigmatizirana.

○ Prilagojena gugalnica, nameščena na novem igrišču za otroke

Poudarek na skritih motnjah

V okviru splošne politike vključujočega razvoja se je mesto še posebej osredotočilo na potrebe oseb s skritimi ali nevidnimi motnjami.

Leta 2019 je mesto začelo kampanjo „Glej z odprtimi očmi – 80 % invalidnosti je nevidnih“.

Kampanja temelji na prejšnjih pobudah, vključno z delavnicami, namenjenimi otrokom, da bi se jim pomagalo razumeti, kako je živeti z intelektualno oviro. Leta 2019 se je teh delavnic udeležilo 600 otrok.

Dostopne informacije

Mesto je tudi veliko vložilo v lahko berljive in lahko razumljive informacije, vključno z označevanjem muzejskih razstavnih predmetov. Pri tem so izhajali iz strokovnega mnenja oseb z intelektualnimi ovirami.

Mesto je tudi zavezano nadaljnji širitvi tega koncepta, zato bo uvedlo boljše usmerjanje in oznake v mestni hiši in drugih ključnih objektih, da bi bili dostopnejši za osebe z intelektualnimi ovirami.

V prihodnjih mesecih bo nameščenih 90 znakov ob rezerviranih parkirnih mestih, da se okrepi ozaveščenost o nevidnih invalidnostih.

Mesto se je tudi zavezalo, da bo zagotovilo dostopnost vseh svojih telefonskih storitev. Od leta 2020 bo storitev ACCEO omogočila uporabnikom, ki so gluhi, imajo okvaro sluha, so slepi ali imajo afazične motnje, da komunicirajo v realnem času, v živo ali na daljavo, v francoskem znakovnem jeziku ali s transkripcijo govora v besedilo. Ta storitev bo na voljo v aplikaciji za pametne telefone, tablice in računalnike ter bo preprosta za uporabo.

„Po upokojitvi sem se pridružila skupinam foruma Grenelle du Handicap. V teh skupinah sem se veliko naučila in spoznala nove prijatelje. Postopoma uvajamo ukrepe za podporo vsem invalidnostim, tako vidnim kot nevidnim. Prvič sem se lahko vozila s kolesom za dve osebi in šla v kino s svojo družino.“

Françoise Coignard, članica skupin foruma Grenelle du Handicap od leta 2015

90 znakov bo nameščenih poleg rezerviranih parkirnih prostorov za ozaveščanje o nevidnih motnjah

Usmerjevalni trak in pločnik brez ovir

Prilagajanje kulturnih dejavnosti različnim potrebam

Še ena nedavna pobuda je projekt Ciné-ma Différence, ki osebam z vedenjskimi motnjami omogoča, da se med predvajanjem filma premikajo, pojejo in plešejo.

Nadaljnji razvoj tega projekta bo zajemal prilagoditve, ki so na primer namenjene ustvarjanju pomirjujočega okolja za osebe z avtizmom.

Od leta 2016 je tudi vsako leto en mesec posvečen dostopnosti. V tem mesecu partnerji mestne občine pripravijo različne pobude, na primer konference, razstave, filmske predstave, delavnice in obroke v temi.

V središču dostopnosti je dialog

Stalna osredotočenost mesta Évreux na dostopnost se usmerja in ocenjuje v okviru raznolikega foruma za invalidnost Grenelle du Handicap, ki ga je mesto vzpostavilo leta 2014. Namen foruma je zagotoviti odprt kanal za posvetovanja z vsemi deležniki iz tretjega sektorja, zlasti z invalidi.

Forum zajema približno deset delovnih skupin, ki povezujejo strokovnjake, prostovoljce, izvoljene uradnike in prebivalce. Dnevne rede razprav določijo udeleženci ter jih pogosto uporabijo za spremljanje in predložitev pripomb v zvezi z določenimi projekti, na primer usposabljanjem za strokovnjake, ki delajo v mestu, vključujočo nastanitvijo in dostopom do informacij.

Posamezniki, ki imajo osebne izkušnje s tem, kako je živeti z invalidnostjo, zastopajo vse vrste invalidnosti in vsa življenjska obdobja.

V petih letih posvetovanj je bilo izvedenih več kot 100 srečanj.

Tartu

Estonija

© Shutterstock

POSEBNA OMEMBA

za terenski pristop
k dostopnosti

Tartu je zgodovinsko mesto, ki leži v dolini reke Emajõgi in ima 95 000 prebivalcev.

Dostopnost mesta je zaradi tlakovcev in drugih elementov mestne dediščine omejena, vendar je mesto Tartu po mnenju njegovih predstavnikov pametno mesto, ki skrbi za svoje prebivalce.

„Prisluhnemo prebivalcem v stiski“

Poziv k predložitvi mnenj o porabi javnega denarja

Tartu od leta 2014 pri oblikovanju proračuna upošteva mnenje prebivalcev, katera bi morala biti prednostna področja porabe.

Tartu je na podlagi mnenj svojih prebivalcev izvedel veliko izboljšav v zvezi z dostopnostjo. Te vključujejo prenovno prehodov za pešce, ki imajo klančine z robniki, varnejše in dostopnejše sprehajalne poti ob reki, uvedbo elektronskih

zvočnih in vizualnih informacij na avtobusnih postajališčih ter omogočanje brezplačnih voženj z avtobusom in brezplačnega parkiranja za starejše in invalide.

Na voljo je tudi socialna prevozna storitev, v okviru katere je invalidom na voljo osebni pomočnik, ki jim pomaga, da lahko v celoti sodelujejo v mestnem življenju, če ne morejo uporabljati javnega prevoza.

Za veliko storitev je mogoča prijava prek spleta, kar pomeni, da osebam z dostopom do interneta ni treba zapustiti doma.

Storitev skupne rabe pametnih koles v Tartuju omogoča tudi osebam z omejeno telesno zmogljivostjo, da se po mestu vozijo z električnimi kolesi.

Kolesa se štejejo za del javnega mestnega prevoza.

Dostopne stanovanjske in podporne storitve

Mesto je usmerjeno predvsem v zagotavljanje dostopnih stanovanjskih in podpornih storitev za invalide, da bi se jim omogočilo, da ob ustrezni podpori čim dlje živijo na svojih domovih.

Podpora, ki je na voljo, zajema brezplačno izposajo invalidskih dvigal za stopnice, dostavo hrane na dom in brezplačno storitev potujoče knjižnice na avtobusu.

© Mesto Tartu

O Izboljšave, vključno z uvajanjem elektronskih zvočnih in vizualnih informacij na avtobusnih postajah

„Mestna uprava Tartuja mi zagotavlja osebne pomočnike, prilagoditev doma in socialne prevozne storitve. To mi omogoča neodvisno življenje v svojem domu in dostop do družabnega življenja – uživam lahko v kulturi, se družim s prijatelji in družino, spoznavam nove prijatelje in se ukvarjam s prostočasnimi dejavnostmi (hišne živali, vrtnarjenje) itd. Te storitve so zame bistvene in res sem vesela, da je Tartu našel način, da mi jih lahko zagotovi.“

Meelika Siilsalu, članica zveze slepih za južno Estonijo

Aktivno staranje

Mesto trenutno sprejema strategijo za aktivno staranje, njen cilj pa je izboljšati telesno in duševno dobro počutje, da bi lahko starejši dalj časa ostali neodvisni, prispevali k trgu dela in na splošno uživali življenje. Strategija vključuje smernice in usposabljanje, ki se osredotočajo na preprečevanje padcev med starejšimi.

Leta 2013 je mesto začelo izvajati projekt „V koraku s časom“, v okviru katerega se izvajajo delavnice za starejše z najrazličnejšimi temami, vključno s samozadostnostjo in zdravim življenjskim slogom.

V sklopu projekta Klub za pametne naprave za starejše so leta 2017 učenci petega razreda učili starejše osebe, kako naj uporabljajo pametne telefone in druge naprave informacijske tehnologije.

Razvojna strategija Tartuja do leta 2030

Razvojna strategija Tartuja do leta 2030 vključuje dolgoročne cilje za trajnostno in visokokakovostno dostopnost. Odločitve temeljijo na prednostnih nalogah, ki so po mnenju prebivalcev Tartuja najpomembnejše, in na analizi dobrih praks iz drugih mest v Estoniji in drugod.

V okviru strategije se ne bo izboljšalo samo fizično okolje, povezano s prometom, parkiranjem, kolesarjenjem, pešpotmi in drugimi objekti, ampak bo strategija usmerjena tudi v informacijsko in komunikacijsko tehnologijo.

Predvsem pa Tartu prisluhne prebivalcem v stiski.

© Mesto Tartu

 Pametna izmenjava koles v Tartuju pomaga tistim s slabšimi telesnimi zmogljivostmi, da potujejo po mestu

Hanija

Grčija

© Shutterstock

POSEBNA OMEMBA

za uporabo informacijske
tehnologije pri zagotavljanju
dostopnih parkirišč

Mesto Hanija na otoku Kreta ima 108 642 prebivalcev. Lokalno gospodarstvo temelji na kmetijstvu, turizmu in storitvenih dejavnostih. Mesto ima več kot 5 000-letno zgodovinsko in kulturno tradicijo.

Dostopnost je prednostna naloga za prebivalce in turiste.

„Vprašanje pravičnega dostopa do storitev in izdelkov, delovnih mest in javnih prostorov tako za prebivalce kot obiskovalce je ključnega pomena za Hanijo.“

Odpravljanje ovir za dostop

Hanija je dokončala obsežen projekt v zvezi z dostopnostjo, ki zajema prenovu pločnikov v celotnem mestnem središču, s katero so poskrbeli, da so vsi pločniki širši od 1,5 metra, brez ovir in opremljeni z oznakami poti za slepe.

Vsi novi načrti obnove ali projekti prenove javnih prostorov v mestu morajo biti zdaj dosledno izvedeni v skladu s pravili o dostopnosti.

Inovacije na področju dostopnih parkirišč

Mesto je začelo izvajati tudi pametni sistem za upravljanje parkiranja za invalide.

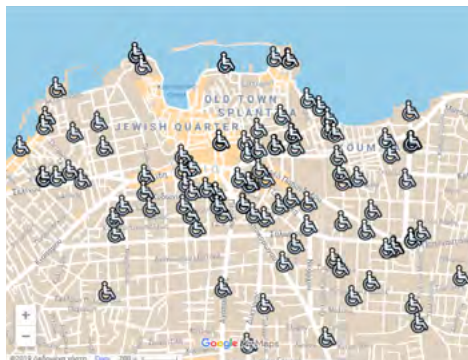
Inovativen program, ki se na začetku izvaja kot pilotni projekt, je zasnovan za upravljanje več kot 160 parkirnih mest, namenjenih invalidom, v mestu.

Integrirani sistem vključuje posebna mesta in kartice za invalide, talne senzorje za vsako parkirno mesto in namensko platformo za upravljanje parkirnih mest. Prometna policija ima dostop do platforme v realnem času in prejme opozorila v primeru nezakonite uporabe parkirnih mest.

Dostopen prevoz za prebivalce in obiskovalce

Mesto je skupaj z lokalnim združenjem invalidov vzpostavilo tudi dostopno storitev prevoza s taksijem. Taksiji so na voljo tako prebivalcem kot obiskovalcem ter jih je mogoče rezervirati po telefonu.

Po poti okoli mestnega središča naj bi začel voziti tudi dostopen električni minibus.

© Mesto Hanija

 Zemljevid, ki prikazuje zasedene rezervirane prostore

© Mesto Hanija

 Ploščadi SEATRAC nudijo popoln in enostaven dostop za invalide

Dostopen turizem

Hanija upravlja pet platformam SEATRAC, ki zagotavljajo popoln in preprost dostop invalidov z mestnih plaž do morja.

Poleg tega mesto ponuja interaktivni virtualni ogled mesta.

Delo s skupnostjo invalidov

Občina Hanija je razvila tesno in učinkovito sodelovanje z mestnim združenjem invalidov, ki je glavni predstavnik skupnosti invalidov na lokalni ravni.

Na podlagi tega sodelovanja je nastalo več pobud, vključno z vzpostavitvijo urada za invalide, ki je odgovoren za načrtovanje politik in ukrepov za spodbujanje vključevanja.

Poleg tega so na podlagi tega sodelovanja invalidi vključeni v vse posvetovalne organe in razvoj novih lokalnih politik.

Načrt mobilnosti

Strateški cilj Hanije je stalno izboljševati dostopnost za invalide in starejše po vsem mestu. Da bi dosegla ta cilj, se osredotoča predvsem na ozaveščanje o vprašanjih v zvezi z mobilnostjo.

Invalidi so zasnovali spletišče in mobilne aplikacije mesta, mesto pa zagotavlja več dostopnih transakcijskih in spletnih storitev.

Vse pobude so bile vključene v strateški načrt mobilnosti (SVAK). Načrt mobilnosti se spremlja in ocenjuje vsakih šest mesecev na podlagi najnovejših podatkov in rezultatov. Ocena se nato upošteva pri odločanju o naslednjih korakih glede nadaljnjih izboljšav v zvezi z dostopnostjo.

Ankete, izvedene med prebivalci in obiskovalci invalidi, so pokazale, da je raven zadovoljstva z dostopnostjo javnih površin mesta in turističnih znamenitosti zelo visoka.

© Mesto Hanja

Dostopno sprehajališče ob morju

Sodelujte v natečaju za nagrado za dostopno mesto za leto 2021!

Enajsti natečaj za nagrado se bo začel spomladi 2020 (datum bo potrjen naknadno). Prijavo lahko oddate tako, da do roka izpolnite in predložite spletni prijavitni obrazec.

Podrobne informacije bodo na voljo na naslovu: ec.europa.eu/social/accesscityaward

Sodelovanje v natečaju za nagrado za dostopno mesto je priložnost, da mesto dobi priznanje za prizadevanja v zvezi z dostopnostjo. Je tudi edinstvena priložnost za primerjavo napredka na tem področju ter izmenjavo izkušenj z drugimi mesti in učenje od njih.

Proučitev vprašanj v prijavnem obrazcu je odlična priložnost, da analizirate svoje politike glede dostopnosti ter opredelite njihove prednosti in slabosti.

Mesta, ki bodo prejela prve tri nagrade, bodo prejela tudi finančno nagrado.

© Shutterstock

© Shutterstock

Deset let

nagrade za
dostopno
mesto

Primeri dobre prakse za večjo
dostopnost v mestih EU

#EUACCESSCITY

Deset let

nagrade za dostopno mesto

Ávila, Španija

© Shutterstock

Z nagrado za dostopno mesto za leto 2020 proslavljamo tudi njeno deseto obletnico. Ta mejnik je prava priložnost, da se spomnimo, po čem so izstopala zmagovalna mesta v prejšnjih letih.

Ta mesta so različno velika, ležijo v različnih državah in prihajajo iz različnih kulturnih okolij. Nekatera se srečujejo z dodatnimi izzivi, povezanimi z zgodovino in topografskimi značilnostmi, druga pa so sodobnejša.

Kljub temu sta zanje značilni dve očitni lastnosti. Prva je odločna in trajna politična zavezanost, da se zagotovi dostopnost, druga pa so nadaljnja prizadevanja mesta ter organizacij invalidov in starejših oseb, da bi opredelili prednostne naloge in spremljali njihovo izvajanje.

Pretekli zmagovalci dajejo zgled, kako lahko mesta s svojo predanostjo izvajanju teh dveh temeljnih načel omogočijo trajnostno dostopnost in vključenost vsem svojim prebivalcem.

Srečanje mreže nagrade za dostopno mesto

Leta 2018 se je v Lyonu (zmagovalno mesto na natečaju za leto 2018) vzpostavilo in začelo srečanje mreže nagrade za dostopno mesto, od takrat pa število zmagovalnih mest samo še narašča. Ta enodnevni dogodek, ki poveže prejšnje zmagovalce, se organizira v zmagovalnem mestu. Oktobra 2019 je mesto Breda gostilo celodnevni dogodek, namenjen izmenjavi dobrih praks na področju vključujočega turizma, gostinstva ter dostopnosti kulturnih in prostoračasnih dejavnosti. Na dogodku so si predstavniki 20 mest in lokalnih organizacij izmenjali informacije o svojih nagrajenih pobudah v zvezi z dostopnostjo. Udeleženci so nato obiskali štiri zgodovinske znamenitosti v Bredi, med tem pa so se lahko prepričali o dostopnosti javnega prevoza ter športnih in prostoračasnih dejavnosti.

Lyon, Francija

© Shutterstock

Nagrada za dostopno mesto deset zmagovalnih mest:

2011 – Ávila, Španija

2012 – Salzburg, Avstrija

2013 – Berlin, Nemčija

2014 – Göteborg, Švedska

2015 – Borås, Švedska

2016 – Milano, Italija

2017 – Chester, Združeno kraljestvo

2018 – Lyon, Francija

2019 – Breda, Nizozemska

2020 – Varšava, Poljska

**Zemljevid
zmagovalnih
mest:**

Zemljevid EU v letu
2020

2011

Ávila, Španija

Otipni model obzidja Ávile

© Mesto Ávila

Prvi zmagovalec na natečaju za nagrado za dostopno mesto je bilo srednjeveško mesto Ávila, ki je žirijo navdušilo s svojim celovitim pristopom k dostopnosti.

Leta 2002 je mesto pripravilo poseben akcijski načrt za dostopnost v Ávili, ki je bil izhodišče za preoblikovanje starega mestnega jedra, da bi bilo dostopno invalidom.

Mestni svet obravnava dostopnost kot osrednje vprašanje, ki je vključeno v vsa področja dejavnosti, med drugim v načrtovanje mesta, gradnjo, komunikacijo in promet. Lokalni invalidi sodelujejo v celotnem procesu načrtovanja mesta za vse in vključevanja dostopa do zaposlovanja, kulture in prostočasnih dejavnosti.

Leta 2007 je mesto tudi vzpostavilo namenski oddelek za dostopnost, ki je pristojen za ocenjevanje in analizo ravni dostopnosti po vsem mestu, osredotoča pa se predvsem na potrebe lastnikov podjetij.

Odkar je Ávila osvojila nagrado, se še naprej osredotoča na odpravljanje ovir, da bi zagotovila ustrezne življenjske razmere v mestu.

Pobude zajemajo razvoj zaposlitvenih možnosti za invalide, da bi se zmanjšala njihova odvisnost in spodbudilo samostojno življenje.

Med prednostnimi nalogami so bile tudi izboljšave grajenega okolja, komuniciranja in prometa, vključno z nadaljnjimi posodobitvami dostopnosti javnega prevoza in finančno podporo za vzdrževanje voznega parka dostopnih taksijev.

Mesto je tudi proučilo svojo ponudbo za turiste invalide, tako da je zbralo informacije o dostopnih poteh, vodenih ogledih in drugih vidikih, vključno z informacijami, na voljo v nadomestnih oblikah.

Dostop do karmeličanskega samostana sv. Terezije

© Mesto Ávila

„Nagrada za Ávilo je bila potrditev, da smo na pravi poti do mesta za vse ljudi.“

Župan Ávile

2012

Salzburg, Avstrija

Ocenjevanje postopnega načrta

© Mesto Salzburg

Avstrijski Salzburg je bilo zmagovalno mesto leta 2012. Izbrano je bilo zaradi svoje dolgoletne zavezanosti, skladnega pristopa in odličnih rezultatov pri zagotavljanju dostopnosti z neposrednim sodelovanjem invalidov.

Takratne pobude za izboljšanje dostopnosti v Salzburgu so vključevale tipne sisteme za orientacijo in usmerjanje za slepe pešce, dostopen javni prevoz s subvencioniranimi potovanji, brezplačen dostop do parkirnih mest za voznike invalide in programe za povečanje samozavesti starejših za obisk mesta.

Mesto je od leta 2012 nadaljevalo prizadevanja za izboljšanje dostopnosti z več projekti, med drugim s pobarvanko za otroke s pozitivnimi in vključujočimi ilustracijami invalidnih otrok.

Eden pomembnejših novih dosežkov je tako imenovani *Etappenplan* (večfazni načrt), ki se je začel izvajati leta 2016. Cilj načrta je sprejeti ukrepe za uresničevanje ciljev in smernic, opredeljenih v Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov. Projekt vključuje invalide in zunanje strokovnjake, na primer z Inštituta za človekove pravice Univerze v Salzburgu.

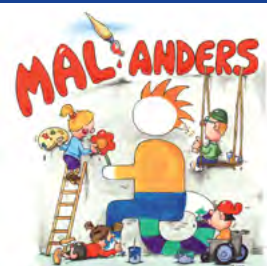
Etappenplan je razdeljen na šest področij ukrepanja, za katera je odgovorno mesto Salzburg:

- izobraževanje,
- zaposlovanje,
- zdravstvo in socialne zadeve,
- načrtovanje in stanovanja,
- mobilnost in javni prevoz,
- prostočasne dejavnosti in kultura.

Po enem letu je mesto izvedlo oceno načrta, v kateri je zbralo prispevke invalidov, da bi opredelilo naslednje korake, ki bi temeljili na dosedanjem napredku, doseženem z načrtom.

„Z nagrado za dostopno mesto se je še bolj okrepila ozaveščenost o dostopnosti v Salzburgu. Nagrada nam je olajšala tudi izvajanje veliko drugih ukrepov.“

Sabine Neusüß, predstavnica invalidov, mesto Salzburg

Pobarvanka s pozitivnimi podobami invalidnosti

© Mesto Salzburg

2013

Berlin, Nemčija

Berlin, Nemčija

© Shutterstock

Berlin je prejel prvo nagrado leta 2013 za strateške in vključujoče politike v zvezi z dostopom, ki zajemajo vse vidike mestnega življenja in so pomemben del tako političnih kot proračunskih okvirov mesta.

Mesto si je zaslužilo pohvalo tudi zaradi inovativnih pristopov k dostopnosti, kot je spletišče www.mobidat.net, ki je namenjeno osebam s senzornimi okvarami, gibalno oviranostjo in kognitivnimi motnjami. Zajema zbirko podatkov z 31 000 vnosi, ki zagotavljajo informacije o dostopnosti najrazličnejših objektov po vsem mestu.

Berlin si še naprej prizadeva, da bi postalo bolj mobilno, varno in okolju prijazno mesto.

Berlinski zakon o mobilnosti, ki je začel veljati poleti 2018, je prvi tovrstni zakon v Nemčiji. Pri njegovi pripravi so sodelovali združenja za mobilnost, okrožja, odgovorni oddelki senata in predstavniki deželnega zbora.

Berlinski zakon o mobilnosti zagotavlja vsem – tako starim kot mladim, invalidom in drugim – varno in neodvisno mobilnost. Predmestja in metropolitansko območje Berlin-Brandenburg bodo bolje povezani z avtobusnimi in železniškimi povezavami ter kolesarskimi potmi. Predvidoma bo postalo dostopnih tudi več območij, do katerih je trenutno težko dostopati brez avtomobila.

Berlin si je postavil cilj, da bo dostopen in da bo odpravil ovire. Eno od ključnih orodij za uresničevanje tega cilja je okrogla miza z naslovom Mesto brez ovir. Vodi jo sekretar za promet, povezuje pa deležnike iz vlade, podjetij in organizacij za invalide. Cilj okrogle mize je doseči dogovor o prednostnih nalogah in pobudah za okrepitev dostopnosti Berlina na več področjih, vključno s turizmom, hoteli in restavracijami, industrijo, trgovino in prometom.

Berlinska uredba o mobilnosti je začela veljati poleti 2018

© Mesto Berlin

„Berlin je z nagrado za dostopno mesto dobil precej mednarodne pozornosti in še naprej sodeluje v intenzivnih izmenjavah z drugimi evropskimi mesti, da bi izboljšal dostopnost.“

Ingmar Streese, stalni sekretar za promet, mesto Berlin

2014

Göteborg, Švedska

Göteborg, Švedska

© Shutterstock

Leta 2014 je žirija ugotovila, da ima Göteborg jasen politični cilj zagotoviti, da bo mesto dostopno za vse.

V okviru te zaveze so morali vsi organi javne uprave in podjetja predložiti evidence o javnih stavbah in prostorih, ki so jih uporabljali, da bi se ocenila dostopnost.

V evidenco so morale biti vključene vse javne stavbe in prostori v Göteborgu. Zajete so bile šole, stanovanja za starejše, muzeji, knjižnice, športni objekti in igrišča.

Mestni svet se je tako zavezal k „celovitemu in obsežnemu spremljanju napredka v zvezi z dostopnostjo v mestu“.

Po letu 2014 je Göteborg uvedel najrazličnejše novosti. Te vključujejo pobude za izboljšanje dostopa do muzejev in začasni ali „pop-up“ studio, ki bi zaposlenim v mestu omogočil, da na lastni koži izkusijo izzive, povezane z invalidnostjo. Mesto je izvedlo tudi projekt snemanja, da bi spodbudilo invalide k beleženju vtisov o področjih, ki jih je treba izboljšati.

Glede na indeks trajnostnih destinacij po svetu (*GDS Index*) je Göteborg najbolj trajnostna destinacija na svetu. Dostopnost je ključni del tega indeksa.

Mesto je razvilo tudi aplikacijo, da bi zagotovilo več priložnosti za udeležbo invalidov na kulturnih dogodkih na mestnih prizoriščih.

Aplikacija, ki je bila uvedena leta 2017, zagotavlja živo vizualno tolmačenje in tolmačenje v znakovnem jeziku med dogodki. V aplikacijo je vgrajena indukcijska zanka, ki omogoča ojačanje zvoka.

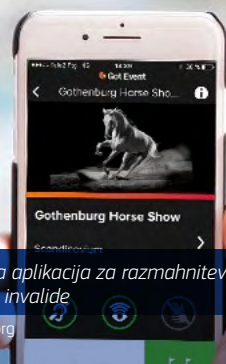
Vključuje tudi informacije, na primer o tem, kako priti do prizorišča, poiskati pomoč na kraju samem in kje so stranišča, restavracije in drugi objekti.

„Za Göteborg je bila nagrada potrditev, da smo na pravi poti.“

Maria Bernström Printz, vodja razvoja za dostopnost, mesto Göteborg

Razvita je bila aplikacija za razmahnitev priložnosti za invalide

© Mesto Göteborg

2015

Borås, Švedska

Borås, Švedska

© Shutterstock

Mesto Borås je leta 2015 naredilo vtis na žirijo z jasno in dolgoletno politično zavezanostjo konceptu „Borås – dostopen za vse“. Zavzemalo se je za standarde glede dostopnosti, ki so bili strožji od pravnih norm, in zagotovilo je subvencije za dostopnost zasebnih stanovanj, da bi imeli invalidi enake možnosti za samostojno življenje.

Mesto je zavezano zagotavljanju dostopnosti mestnega okolja za vse, ne glede na invalidnost ali starost. Zbralo je zbirko podatkov o dostopnosti, ki je na voljo v lahko berljivi različici in v različici s sintezo govora. Spletišče in bilten mesta sta povezana tudi s telefonsko storitvijo za osebe, ki potrebujejo podporo.

Odkar je mesto Borås osvojilo prvo nagrado, še naprej dobro opravlja svoje delo na različnih področjih mestnega življenja. To delo med drugim vključuje razširitev pločnikov in izboljšanje dostopnosti do parkov, pa tudi povečanje števila dostopnih naravnih okolij.

Mesto si prizadeva, da bi bilo njegovo spletišče dostopnejše, in sicer tako, da bi bilo na voljo tudi v drugih oblikah.

Mestne knjižnice so tudi povečale število knjig, ki so na voljo v preprostem jeziku, in uvedle mirna območja.

Izvajati so se začela usposabljanja za krepitev ozaveščenosti strokovnjakov, ki delajo za mesto. Na njih se obravnavajo Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov, alternativne oblike komuniciranja in smernice za sporazumevanje z invalidi.

Še ena ključna pobuda je vključevala usposabljanje, namenjeno osebam z intelektualno oviro, da bi se jih seznanilo s pravicami, ki jih imajo.

Razširitev usmerjevalnih tlakovcev v mestnem jedru Boråsa

© Mesto Borås

„S tem priznanjem se je nedvomno povečala prepoznavnost trdega dela, ki ga je opravilo mesto. Najpomembneje pa je, da nas je motiviralo ostati na pravi poti in spodbudilo druge, da si prizadevajo za izboljšanje dostopnosti na drugih področjih.“

Herawati Nowak in Lena Mellblad, svetovalca za invalidnost, mesto Borås

2016

Milano, Italija

Slovesna otvoritev vključujočega dostopnega parka Villa Finzi

© Mesto Milano

Milano je leta 2016 prejel priznanje za jasno zavezanost in širok pristop k zagotavljanju dostopnosti.

Leta 2011 je Milano sprejel načela Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov. Hkrati se je zavezal, da bo razvil novo kulturo dostopnosti in strateški, celostni pristop k zagotavljanju „mesta za vse“.

Od takrat je mesto prednostno obravnavalo specifične izboljšave dostopa v tekočem triletnem programu javnih gradenj in v skladu s tem oblikovalo svoj proračun.

Odkar je mesto leta 2016 osvojilo nagrado, je izvedlo mnogo pobud. Ena izmed njih je ustanovitev skupine strokovnjakov za univerzalno oblikovanje, ki se je osredotočila na to, da bi bili športni objekti v mestu dostopni za vse. V okviru te pobude je nato mesto izvedlo še precej prenov in nadgradenj. Zdaj imajo na primer vsi bazeni v mestu ob robu bazena dvigala za invalide.

V strateškem načrtu mesta (PEBA) je opredeljena dolgoročna zaveza k celoviti dostopnosti. Spodbujajo se tudi načela univerzalnega oblikovanja za vse vključene v oblikovanje in gradnjo mestnih površin.

Mesto je tudi racionaliziralo postopek načrtovanja v zvezi z zahtevami za dostopnost, da bi bile učinkovitejše.

Drugi najnovejši dosežki vključujejo dostopne parke in igrala; zaposlitvene možnosti za invalide; pilotni projekt za izboljšanje dostopnosti podjetij; več dostopnega javnega prevoza in spodbujanje dostopnih hotelskih sob.

„Nagrada je bila nedvomno priznanje mestu za delo, opravljeno po vključujočem pristopu, predvsem pa je bila spodbuda, da nadaljujemo po začetni poti in da naredimo še več in še bolje.“

Mesto Milano

Dostopna oprema za igrišče, park Indro Montanelli

© Mesto Milano

2017

Chester, Združeno kraljestvo

Novo avtobusno vozlišče

© Mesto Chester

Chester je bilo zmagovalno mesto leta 2017. Žirija je bila navdušena nad odločenostjo mesta, da bo zgodovina mesta postala dostopna vsem. Chester se je osredotočil na to, da invalidnim obiskovalcem v čim večjem možnem obsegu omogoči dostop do arhitekturno zahtevne srednjeveške infrastrukture.

Mesto zagotavlja tudi prilagojena stranišča „Changing Places“ za invalide, ki zaradi hude ali zapletene invalidnosti sicer morda ne bi mogli obiskati mestnega središča.

Chester ima povsem dostopen avtobusni vozni park, vsi mestni taksiji pa morajo biti dostopni za invalidske vozičke in vključevati naprave, kot so indukcijske zanke.

Chester po osvojitvi nagrade še naprej uvaja izboljšave na področju dostopnosti. Eden od pomembnejših dosežkov je nova avtobusna prestopna postaja, ki je bila načrtovana na podlagi posvetovanja s forumom za dostop invalidov v podjetjih, h katerim je prispevalo 15 lokalnih in regionalnih organizacij za invalide.

V sklopu avtobusne prestopne postaje je bil uveden tudi vodnik za dostopnost, da bi lahko invalidi, njihovi skrbniki in družinski člani sprejemali informirane odločitve in načrtovali svoj obisk.

Maja 2017 se je odprl Storyhouse – knjižnica, gledališče, kino in središče skupnosti. Vsako leto ponuja več kot 2 000 dejavnosti za lokalne marginalizirane skupine, vključno z dogodki, ki so primerni za avtiste, ter predavanji za izolirane in starejše skupnosti.

Vsi dogodki središča Storyhouse so dostopni invalidom. Veliko članov osebja se je udeležilo usposabljanja in mentorstva na področju demence.

Izboljšave javnih objektov so koristile tudi uporabnikom invalidskih vozičkov, lastnikom psov vodnikov in uporabnikom bele palice.

Izboljšane pešpoti

© Mesto Chester

„Prva nagrada leta 2017 je bila naš vir navdiha, da smo storili še več za izboljšanje življenja invalidov in starejših. Ponosno lahko rečemo, da sta dostopnost in vključenost še vedno v središču prednostnih nalog Sveta.“

Clr Val Armstrong, Svet za zahodni Cheshire in Chester

2018

Lyon, Francija

Lyon, Francija

© Shutterstock

Francosko mesto Lyon, ki je prvo nagrado prejelo leta 2018, se je odločilo, da bo dostopnost obravnavalo kot medsektorsko vprašanje in da bo precej vložilo v vključujoče okolje brez ovir.

Lyon v okviru dveh tem, in sicer fizične dostopnosti in dostopa do mestnega življenja, izvaja program, ki se je začel leta 2016, trajal pa bo do leta 2024.

Zagon za izboljšanje dostopnosti usklajuje pristojni v mestnem svetu. Pristojni poroča generalnemu sekretariatu sveta in združuje pobude iz vseh 14 oddelkov mestnega sveta, vključno s kulturo, izobraževanjem, športom, podporo za otroke in javnimi površinami.

Prednostne naloge je določil posvetovalni organ, ki je sestavljen iz izvoljenih predstavnikov in uradnikov iz mesta, ter 62 lokalnih združenj, ki zastopajo invalide in starejše.

Storitev Optiguide zagotavlja informacije in individualno pomoč na domu, da lahko invalidi neodvisno uporabljajo javni prevoz.

Konec leta 2017 je Lyon objavil vodnik o dostopnosti za ekipo mesta, ki upravlja gradnje.

Leta 2019 je mesto objavilo tudi vodnik o dostopni kulturi, ki je namenjen splošni javnosti. Vodnik je bil pripravljen na podlagi posvetovanj z združenji invalidov v okviru mestne komisije za dostopnost in 28 kulturnimi organizacijami, ki so vključene v listino mesta za sodelovanje na področju kulture.

V skladu z načrti mesta bo do leta 2024 dostopnih skoraj 700 stavb in javnih prostorov.

„Osvojitve nagrade je mestu Lyon v velik ponos, pomeni pa tudi veliko odgovornost, da bo mesto še naprej vredno tega krasnega priznanja za vsa prizadevanja na področju fizične dostopnosti, pa tudi dostopnosti do celotnega mestnega življenja.“

Thérèse Rabatel, delegatka za enakost spolov in invalide

Vodnik za dostopno kulturo

© Mesto Lyon

La ville comme on l'aime, inclusive

2019

Breda, Nizozemska

Študenti predstavljajo zamisli za boljši prevoz invalidnih športnikov na srečanju Izzivi mesta

© Mesto Breda

Žiriji je bil všeč predvsem celosten pristop Brede k odpravljanju ovir za dostopnost. Mesto ima štirileten načrt (2018–2021) za oblikovanje okolja, v katerem je dostopnost pravilo, ne izjema.

Platforma „Breda za vse“ je združila predstavnike mesta, turizma in izobraževanja ter organizacije invalidov. Eden od ciljev platforme „Breda za vse“ je spremeniti mesto v najboljše mesto za dostopen turizem.

Breda uporablja načela Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov in je zavezana, da bo postala zgled načel Združenih narodov.

Breda je od osvojitve nagrade dosegla velik napredek. Junija 2019 je lokalni izvršni odbor (*College van burgemeester en wethouders*) sprejel nove načrte, ki so bili pripravljeni na podlagi posvetovanj s strokovnjaki in organizacijami invalidov.

V naslednjih nekaj letih se bo mesto usmerilo zlasti v zagotavljanje dostopnejših prostora dejavnosti.

To vključuje kavarne, restavracije, trgovine ter športne in kulturne dogodke. Organizirajo se tudi tečaji usposabljanja za osebje v gostinskem in maloprodajnem sektorju.

Doslej je bil pristop mesta k dostopnosti osredotočen predvsem na osebe s telesno oviro, od leta 2019 pa je razširilo svoja prizadevanja na osebe z intelektualno oviro ali skrito motnjo, na primer z avtizmom. Večjo pozornost je namenilo tudi informacijam, ki so dostopne osebam z nizko stopnjo pismenosti.

Od leta 2019 je Breda zavezana k usmerjenosti v dostopnost in vključenost v vsakem novem občinskem načrtu, k njemu pa prispevajo tudi strokovni svetovalci, ki imajo naziv „posebni uradnik za dostopno mesto“.

18 organizacij iz Brede podpisuje t. i. „Lokalni sporazum o dostopnosti“, zavezo, da bo Breda postala resnično dostopna in vključujoča

© Mesto Breda

„Ponosni smo na nagrado. Hkrati pa se zavedamo, da je od nas samih odvisno, ali bomo začasno pozornost ob zmagi prenesli v prihodnji trajnostni razvoj.“

Miriam Haag, podžupanja Brede

2020

Varšava, Poljska

Varšava, Poljska

© Shutterstock

Žirija je izbrala Varšavo za zmagovalno mesto leta 2020, ker je v zadnjih desetih letih dosegla izjemen napredek in ker je celotno mesto močno zavezano k temu, da bi izboljšalo življenje svojih prebivalcev invalidov.

Varšava je za izhodišče uporabila načela univerzalnega oblikovanja in sprejela akcijski načrt s poudarkom na informacijah, delovnih mestih, izobraževanju, družbi in infrastrukturi.

Vloga predstavnika za dostopnost je ključna pri zagotavljanju, da so trajnostne izboljšave izvedene v celotnem mestu.

Varšava priznava, da mora storiti še veliko, in pripravila je načrt za stalno proračunsko podporo na področju dostopnosti v prihodnjih letih.

Redno se spremlja in ocenjuje uspešnost ukrepov za izboljšanje dostopnosti v predhodnih letih. Nadaljnji koraki se načrtujejo na podlagi rezultatov teh ocen in določijo se jasni kazalniki, na podlagi katerih se ocenijo prihodnje pobude.

Jasni in celoviti standardi glede dostopnosti pomagajo zagotoviti, da bo zaradi visokokakovostnih načrtov in izdelave v okviru vseh gradbenih projektov v mestu raven dostopnosti zadovoljiva.

Nova strategija Varšave do leta 2030 je usmerjena v prihodnost in bo imela dolgoročen vpliv tako na prostorski kot družbeni razvoj v mestu. Prednostne naloge zajemajo dostop do osnovnega in preventivnega zdravstvenega varstva, boljše socialno varstvo in javne storitve, vključno z e-oskrbo in e-dostopnostjo (informacijski sistem) za invalide.

Eden od specifičnih ciljev je odpraviti preostale arhitekturne ovire. Pobude za uresničitev tega cilja vključujejo namestitve dvigal ob zgodovinskih znamenitostih, na primer ob cesti Łazienkowska, in prenovo javnih trgov.

„Varšava si je več let prizadevala, da bi osvojila nagrado za dostopno mesto. Vsi smo se naučili, kakšna bi morala biti sodobna metropola, da lahko v njej vsi prebivalci udobno živijo in delajo. Ni v naravi našega mesta, da bi kogar koli izključili.“

Rafał Trzaskowski, župan Varšave

Reka Visla v Varšavi

© Shutterstock

Sodelovanje v natečaju za nagrado za dostopno mesto za leto **2021**

Z nagrado za dostopno mesto se izkaže priznanje mestom, ki si prizadevajo, da bi bila dostopna svojim prebivalcem.

Nagrada je pobuda EU, ki spodbuja enak dostop do mestnega življenja za invalide, lokalnim organom pa omogoča, da spodbujajo dobre prakse in si jih izmenjujejo.

Evropska komisija je leta 2020, ob deseti obletnici nagrade, uvedla finančno nagrado za zmagovalno ter drugo- in tretjeuvrščeno mesto:

- prva nagrada: 150 000 EUR,
- druga nagrada: 120 000 EUR,
- tretja nagrada: 80 000 EUR.

Ali si želite, da bi vaše mesto osvojilo eno od nagrad naslednje leto? Ali si želite izmenjati izkušnje in ukrepe za spodbujanje dostopnosti z drugimi mesti?

Kdo se lahko prijavi?

Prijavitelj mora biti vladni organ mesta z več kot 50 000 prebivalci iz ene od držav članic EU. V državah članicah z manj kot dvema takšnima mestoma se lahko na natečaj prijavijo tudi mestna območja, ki jih sestavljata dve mesti ali več s skupaj nad 50 000 prebivalci.

Nagrade za dostopno mesto ne more osvojiti isto mesto dve leti zapored, zato zmagovalno mesto leta 2020 ni povabljen k ponovnemu sodelovanju leta 2021. Vsa druga mesta, vključno z drugo- in tretjeuvrščenim mestom ter mesti s posebno omembo, so pozvana k ponovnemu potegovanju za nagrado.

Za pomoč pri pripravi na sodelovanje na natečaju bodo ob začetku prijavnega obdobja na spletišču za dostopno mesto za leto 2021 na voljo smernice in pravila sodelovanja v vseh uradnih jezikih EU.

ec.europa.eu/social/accesscityaward2021

Izbirni postopek

Žirije bodo upoštevale ukrepe, ki so bili sprejeti in načrtovani na naslednjih področjih:

- grajeno okolje in javni prostori,
- promet in z njim povezana infrastruktura,
- informacije in komunikacija, vključno z novimi tehnologijami (IKT), ter
- javni objekti in storitve.

Žirije bodo ocenile prijave, pri tem pa bodo upoštevale naslednjih šest meril:

- obseg ukrepov,
- sprejemanje odgovornosti in raven zavezanosti,
- učinek,
- kakovost in trajnost rezultatov,
- vključevanje invalidov in ustreznih partnerjev,
- socialne inovacije.

Izbirni postopek je razdeljen v dve fazi: predizbor na nacionalni ravni in končni izbor na evropski ravni. **Nacionalne žirije** v vsaki državi izmed prijavljenih mest izberejo največ tri mesta na podlagi meril za ocenjevanje, ki jih zagotovi Evropska komisija.

Ti nacionalni kandidati se uvrstijo v drugo fazo natečaja, v kateri jih oceni **evropska žirija**. Zmagovalno mesto natečaja za nagrado za dostopno mesto za leto 2021 bo objavljeno **konec novembra 2020**. Slovesnost je del konference ob evropskem dnevu invalidov, ki vsako leto poteka v Bruslju.

Sekretariat nagrade za dostopno mesto

Sekretariat nagrade za dostopno mesto vam lahko pomaga pri pripravi prijave. Za vse dodatne informacije nam pišite na naslov:

secretariat@accesscityaward.eu

Stik z EU

Osebnost

Po vsej Evropski uniji je na stotine informacijskih točk Europe Direct. Naslov najbližje lahko najdete na spletni strani: europa.eu/european-union/contact_sl

Po telefonu ali elektronski pošti

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o Evropski uniji. Nanjo se lahko obrnete:

- s klicem na brezplačno telefonsko številko: 00 800 6 7 8 9 10 11 (nekateri ponudniki lahko klic zaračunajo),
- s klicem na navadno telefonsko številko: +32 22999696 ali
- po elektronski pošti s spletne strani: europa.eu/european-union/contact_sl

Iskanje informacij o EU

Na spletu

Informacije o Evropski uniji v vseh uradnih jezikih EU so na voljo na spletišču Europa: europa.eu/european-union/index_sl

Publikacije EU

Brezplačne in plačljive publikacije EU lahko prenesete s publications.europa.eu/sl/publications ali jih tam naročite. Za več izvodov brezplačnih publikacij se obrnite na Europe Direct ali najbližjo informacijsko točko (europa.eu/european-union/contact_sl).

Zakonodaja EU in drugi dokumenti

Do pravnih informacij EU, vključno z vso zakonodajo EU od leta 1952 v vseh uradnih jezikovnih različicah, lahko dostopate na spletišču EUR-Lex: eur-lex.europa.eu

Odprti podatki EU

Do podatkovnih zbirk EU lahko dostopate na portalu odprtih podatkov EU (data.europa.eu/euodp/sl). Podatke lahko brezplačno prenesete in uporabite tudi v komercialne namene.

Letni natečaj za nagrado Access City Award je priznanje evropskim mestom za njihova prizadevanja na področju svoje dostopnosti invalidom in starejšim. Pričujoča brošura proslavlja dosežke zmagovalcev 2020, nagrajencev in mest v kategoriji posebne omembe – mest Varšava (Poljska), Castelló de la Plana (Španija), Skellefteå (Švedska), Évreux (Francija), Tartu (Estonija), Hania (Grčija). Nagrada izpostavlja konkretne ukrepe, ki jih je sprejelo vsako posamezno mesto za izboljšanje svoje dostopnosti. Ti ukrepi vključujejo dostopne javne prostore in kulturne objekte, izboljšave na področju dostopnosti javnega prevoza, izboljšane storitve za tiste s skritimi motnjami in pametni sistem za upravljanje parkiranja.

Naše publikacije lahko prenesete ali se nanje brezplačno naročite na spletni strani

ec.europa.eu/social/publications

Če želite prejemati redne novice o Generalnem direktoratu za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje, se prijavite na brezplačen e-bilten Socialna Evropa na spletni strani

ec.europa.eu/social/e-newsletter

Social Europe

EU_Social

Urad za publikacije
Evropske unije

ISBN 978-92-76-17363-2